Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U001390

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 28-04-2025

Статус: Захищена

Реквізити наказу МОН / наказу закладу:

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Мельник Оксана Олексіївна
2. Oksana O. Melnyk

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1384-9102

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 228

Назва наукової спеціальності: Педіатрія

Галузь / галузі знань:

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Педіатрія

Дата захисту: 20-06-2025

Спеціальність за освітою: Педіатрія

Місце роботи здобувача: Донецький національний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010698

Місцезнаходження: вул. Привокзальна, буд. 27, Лиман, Краматорський р-н., 84404, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 8669

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 76.29.47.37, 76.29.48

Тема дисертації:

1. Особливості перебігу раннього неонатального періоду та прогнозування постнатальної адаптації новонароджених від жінок, які перенесли COVID-19 протягом вагітності

2. Features of the course of the early neonatal period and prediction of postnatal adaptation of newborns from women who experienced COVID-19 during pregnancy

Реферат:

1. Дисертаційна робота є фрагментом науково-дослідної роботи кафедри педіатрії післядипломної освіти Національного медичного університету ім. О.О. Богомольця на тему: «Характеристика стану здоров’я дітей, що перенесли COVID--19, та обґрунтування лікувально-реабілітаційних заходів». (№ держреєстрації 0122U000486, роки виконання - 2021-2025 рр.). Протягом п’яти років COVID-19 є головним медико-соціальним питанням не тільки для педіатрів. SARS-COV-2 призводить до розвитку мультисистемного запального синдрому (MIS) з ураженням внутрішніх органів і систем людини [1, 2]. Вивчення механізмів дії вірусу на організм людини, зокрема при вагітності, є актуальним науковим напрямком, оскільки вірус впливає не тільки на вагітну, але й на внутрішньоутробний розвиток плода, що у подальшому призводить до

порушення адаптації новонародженої дитини [3]. Доведено, що ризик неонатальної SARS-COV-2 інфекції в результаті пери-/постнатальної передачі невеликий при дотриманні рекомендованих запобіжних заходів, але медична допомога дитині при реалізації інфікування є проблемним питанням [4]. За даними літератури, перебіг неонатального періоду у новонароджених, матері яких хворіли на SARS-COV-2, частіше буває легким або без жодного клінічного прояву захворювання, або можуть бути «тихими» носіями вірусу SARS-COV-2 в епітелії дихальних шляхів без жодних клінічних проявів, але з виділенням вірусу протягом тривалого часу [5-7, 9-10]. При субклінічному та клінічному перебігу COVID-19 стан дитини може швидко погіршуватися внаслідок ураження вірусом, зокрема дихальної системи новонародженого. Вкрай необхідно виділяти дітей групи ризику з порушення постнатальної адаптації, розвитку захворювання чи постінфекційних ускладнень [8]. Доведено наявність зв'язку між захворюванням на COVID-19 жінок протягом вагітності, порушеннями фето-плацентарного кровообігу та постнатальними розладами функції внутрішніх органів у немовлят. Під час вагітності під впливом вірусу активується «цитокінова буря», що може призвести до серйозних запальних уражень плода з формуванням перинатальних розладів у новонароджених та порушенням здоров'я дитини в майбутньому [11-16]. Отже, COVID-19 є серйозним фактором ризику для системи «матиплацента-плід-новонарджений». Незважаючи на велику кількість завершених і поточних наукових досліджень, єдиної точки зору про вплив материнських анте-, перинатальних факторів ризику на постнатальну адаптацію новонароджених від матерів після захворювання на COVID–19 на різних термінах вагітності описано недостатньо. Всі наявні дані щодо патогенезу розповсюдження вірусу у жінок під час вагітності, формування порушень фето-плацентарного бар'єру, впливу вірусного навантаження на внутрішньоутробний розвиток плода, клінічних особливостей раннього неонатального періоду у дітей від матерів, які перехворіли на SARS-COV-2, ще чітко не визначені. Все це потребує ретельного вивчення та об'єктивного клінічного дослідження. Тому доповнення та аналіз материнських анте-, перинатальних факторів ризику, зокрема особливостей перебігу COVID-19 у жінок під час вагітності, їх вплив на ранній неонатальний період у дітей дозволять прогнозувати стан здоров'я дітей «групи ризику» від народження, своєчасно коригувати потенційні порушення адаптації для запобігання реалізації як короткострокових, так й довгострокових ускладнень у немовлят. Робота присвячена вирішенню основного наукового завдання, яке полягало у підвищенні ефективності надання медичної допомоги новонародженим від матерів, хворих на COVID-19 під час вагітності, шляхом вивчення особливостей анте-, пери- і раннього неонатального періодів і прогнозування порушень постнатальної адаптації новонароджених. До числа актуальних завдань належали вивчення клініко-лабораторних особливостей постнатальної адаптації новонароджених від матерів, що перенесли COVID19 протягом різних триместрів вагітності, розроблення прогностичної моделі розвитку порушень постнатальної адаптації новонароджених шляхом вивчення змін в системі «мати-плацента-плід-новонароджений» під впливом дії вірусу SARS-COV-2 на підставі аналізу материнських анте-, перинатальних факторів ризику, клінічних особливостей перебігу та тяжкості захворювання COVID-19 протягом вагітності, а також морфологічних змін плацент у жінок.

2. This part of the research project of the Department of Pediatrics of Postgraduate Education at the Bohomolets National Medical University entitled: "Characteristics of the health status of children who have recovered from COVID19 and justification of therapeutic and rehabilitation measures" (State Registration Number 0122U000486, implementation period: 2021–2025). For five years, COVID-19 has been a major medical and social issue not only for pediatricians. SARS-COV-2 leads to the development of multisystemic inflammatory syndrome (MIS) with damage to internal organs and systems [1, 2]. The study of the mechanisms of the virus's action on the human body, in particular during pregnancy, is a relevant scientific area, since the virus affects not only the pregnant woman but also the fetal development of the fetus, which subsequently leads to impaired adaptation of the newborn child [3]. It has been proven that the risk of neonatal SARS-COV-2 infection as a result of peri-/postnatal transmission is low if the recommended precautions are followed, but medical care for the child in case of infection is a problematic issue [4]. According to the literature, the course of the neonatal period in newborns whose mothers had SARS-COV-2 is more likely to be mild or without any clinical manifestations of the disease, or they may be "silent" carriers of SARS-COV-2 virus in the respiratory tract epithelium without any clinical manifestations, but

with the virus being released for a long time [5-7, 9-10]. In the subclinical and clinical course of COVID-19, the child's condition can deteriorate rapidly due to the virus, in particular the newborn's respiratory system. It is imperative to identify children at risk for impaired postnatal adaptation, disease development, or postinfectious complications [8]. There is a proven link between COVID-19 in women during pregnancy, fetalplacental circulatory disorders, and postnatal disorders of internal organ function in infants. During pregnancy, a "cytokine storm" is activated by the virus, which can lead to serious inflammatory lesions of the fetus with the formation of perinatal disorders in newborns and impaired child health in the future [11-16]. COVID-19 is, therefore, a significant risk factor for the "mother–placenta– fetus–newborn" system. Despite the large number of completed and ongoing studies, there is currently no unified view — or the available descriptions are insufficient — regarding the impact of maternal ante- and perinatal risk factors on the postnatal adaptation of newborns born to mothers who suffered from COVID-19 at various stages of pregnancy. All existing data regarding the pathogenesis of viral spread in pregnant women, the formation of feto-placental barrier dysfunction, the influence of viral load on intrauterine fetal development, and the clinical features of the early neonatal period in infants born to mothers who had SARS-CoV-2 remain insufficiently defined. All these aspects require thorough investigation and objective clinical research. Therefore, further supplementation and analysis of maternal ante- and perinatal risk factors — in particular, the specific features of COVID-19 progression during pregnancy and their influence on the early neonatal period — will allow for the prediction of the health status of “at-risk” infants from birth, as well as timely correction of potential adaptation disorders, thereby preventing both short- and long-term complications in newborns. The study is dedicated to addressing the primary scientific objective of improving the effectiveness of medical care for newborns born to mothers who had COVID-19 during pregnancy. This goal was pursued by examining the features of the ante-, peri-, and early neonatal periods and predicting postnatal adaptation disorders in newborns through the analysis and comparison of clinical, laboratory, and morphological indicators within the "mother–placenta–fetus–newborn" system. Among the relevant tasks were: investigating the clinical and laboratory features of postnatal adaptation in newborns from mothers who had COVID-19 during different trimesters of pregnancy; developing a prognostic model for the development of postnatal adaptation disorders in newborns through the study of changes in the "mother–placenta–fetus–newborn" system under the influence of SARS-CoV-2; and analyzing maternal ante- and perinatal risk factors, the clinical course and severity of COVID-19 during pregnancy, and placental morphological changes in affected women.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Науки про життя, нові технології профілактики та лікування найпоширеніших захворювань

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Впровадження нових технологій та обладнання для якісного медичного обслуговування, лікування, фармацевтики

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- "Воробйова О.В., Мельник О.О., (2023). MIS – СИНДРОМ (КАВАСАКІ –ПОДІБНИЙ СИНДРОМ), ЯК ПРОЯВИ SARS–CoV–2 У НОВОНАРОДЖЕНИХ (огляд літератури, власні дані). Сучасна педіатрія, Modern Pediatrics. Ukraine. 8(136): 106–115. doi.10.15574/SP.2023.136.106"
- "Знаменська Т.К., Воробйова О.В., Мельник О.О., Марушко Ю.В., Самойленко І.Г. (2022). ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ SARS–CoV–2 ІНФЕКЦІЇ У СИСТЕМІ «МАТИ–ПЛІД–НОВОНАРОДЖЕНИЙ» : огляд літератури, власний досвід. «Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина». Том 12, №1 (43), 50–54. doi.10.24061/2413-4260.XII.1.43.2022"
- Мельник О.О. (2024). ДЕФІНИЦІЇ ІМУННОЇ ВІДПОВІДІ ОРГАНІЗМУ ВНАСЛІДОК ДІЇ ВІРУСУ SARS-COV-2 В СИСТЕМІ «МАТИ-НОВОНАРОДЖЕНИЙ». Medical Science of Ukraine (MSU) 20(4):115-125 doi 10.32345/2664-4738.4.2024.13

- Воробйова О.В., Мельник О.О., Марушко Ю.В. (2024). АНАЛІЗ ФАКТОРІВ РИЗИКУ ТА ЇХ ВПЛИВ НА ПЕРЕБІГ РАННЬОГО НЕОНАТАЛЬНОГО ПЕРІОДУ НОВОНАРОДЖЕНИХ ВІД МАТЕРІВ, ЯКІ ХВОРІЛИ НА COVID–19 ПІД ЧАС ВАГІТНОСТІ. Ukrainian Journal of Perinatology and Pediatrics. 4(100): 111-119. doi: 10.15574/PP.2024.4(100).111119.
- Знаменська, Т., Задорожна, Т., Мельник, О., Бондаренко, Ю., & Марушко, Ю. (2025). КЛІНІКО-МОРФОЛОГІЧНЕ ЗІСТАВЛЕННЯ ЗМІН У СИСТЕМІ « МАТИ-ПЛАЦЕНТА- ПЛІД-НОВОНАРОДЖЕНИЙ» ПІД ВПЛИВОМ COVID-19 ПРОТЯГОМ ВАГІТНОСТІ. Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина, 15(1(55), 56–62. https://doi.org/10.24061/2413-4260.XV.1.55.2025.9

Наукова (науково-технічна) продукція: методи, теорії, гіпотези

Соціально-економічна спрямованість: поліпшення якості життя та здоров'я населення, ефективності діагностики та лікування хворих

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Планується до впровадження

Зв'язок з науковими темами: 0122U000486

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Марушко Юрій Володимирович
2. Yuriy V. Marushko

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Воробйова Ольга Володимирівна
2. Olga V. Vorobyova

Кваліфікація: д. мед. н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-5199-0217

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державна установа «Всеукраїнський центр материнства та дитинства Національної академії медичних наук України»

Код за ЄДРПОУ: 45460659

Місцезнаходження: вул. Платона Майбороди, буд. 8, Київ, 04050, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Національна академія медичних наук України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Павлишин Галина Андріївна
2. Halyna A. Pavlyshyn

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-4106-2235

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Тернопільський національний медичний університет імені І. Я. Горбачевського Міністерства охорони здоров'я України

Код за ЄДРПОУ: 02010830

Місцезнаходження: Майдан Волі, буд. 1, Тернопіль, Тернопільський р-н., 46001, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Колоскова Олена Костянтинівна
2. Olena K. Koloskova

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-8878-7041

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Буковинський державний медичний університет

Код за ЄДРПОУ: 02010971

Місцезнаходження: площа Театральна, буд. 2, Чернівці, 58002, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Кривопустов Сергій Петрович
2. Serhii P. Kryvopustov

Кваліфікація: д.мед.н., професор, 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0001-8561-0710

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Палатна Людмила Олександрівна
2. Ludmila O. Palatna

Кваліфікація: к.мед.н., доц., 14.01.10

Ідентифікатор ORCID ID: 0009-0000-7118-508X

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

Код за ЄДРПОУ: 02010787

Місцезнаходження: бульвар Тараса Шевченка, буд. 13, Київ, 01601, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство охорони здоров`я України

Ідентифікатор ROR:

VIII. Заключні відомості

Власне Прізвище Ім'я По-батькові голови ради Крамарьов Сергій Олександрович

Власне Прізвище Ім'я По-батькові головуючого на засіданні Крамарьов Сергій Олександрович

Відповідальний за підготовку облікових документів

Паливода Роман

Реєстратор

УкрІНТЕІ

Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є відповідальним за реєстрацію наукової діяльності

Юрченко Тетяна Анатоліївна